

IV. évfolyam, 24. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre 12 korona

Félévre 6 korona

Hogyodévre 3 korona

Egyen számú 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és

szombatok reggel.

HATÁRŐR

== UJVIDÉK, 1908. ==
március 22. vasárnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, Petőfi-utca 47. sz.,
ahová a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények intézendők.
Ilyen közleményeket és megkereséseket lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Szerbjeink március 15-én.

Ujvidék, 1908. márc. 21.

A „Határőr“, utolsó számában részletesen beszámolt azokról a páratlanul nagyszabású, fényes és lelkes ünnepségekről, melyekben e városnak minden magyar érzelmű lakója részt vett.

Soha annyi trikolor nem lengett városunkban, soha olyan fényes kivilágítást nem láttunk még Ujvidéken. Mintha a nemzeti ellentállás idejében felébresztett nagy nemzeti érzés csak az első alkalomra várt volna, hogy legalább külső jelekben tüntessen. Ezzel a tüntetéssel városunk magyar érzésű lakossága tanúbizonyságot akart tenni, hogy ezentul már ő is kitart a három év előtt megnyilatkozott függetlenségi törekvések mellett. Megmutatni akarta ország világ előtt, hogy az ország szélén, a magyargyűlölő horvátok tözsomszédságában is megbízható és tántoríthatlan őre Magyarország szent hagyományainak. A magyar érzelmű lakosság e szent napon nálunk is egy érzésben olvadt össze. E testvéri összhang egy szebb, egy jobb jövőnek zálogát hordja méhében. Ujvidék ezzel az ünnepel a magyar városok sorába lépett.

Midőn a magyarság e lelki harmóniájáról örömmel emlékezünk meg, önkéntelenül fel felbukkan egy kérdés: — hát hol voltak a szabadság, testvériség és egyenlőség e szent napján a mi szerb testvéreink? Ők is tüntettek. De nekünk keserűen szomorú módon. Teljesen távol tartották magukat a március 15-ének ünnepsétől. Mily óriási politikai hiba! Politikai rövidlátás, vagy bátortalanág vezérelte őket ezen elhibázott eljárásukban? Nem tudom, de sejttem. Mindjárt meg is mondom. A szerbség nagy, tulnyomó többségénél, a radikális szerbeknél csak a bátortalanág lehetett tüntetésük oka. Nem merik bevallani százezernyi párt-híveik előtt, hogy rosszul tanították a multban, amikor minden ellen, ami magyar volt, ellenséges magatartást predikáltak. Pedig meggyőződhetek, hogy amióta az osztrákot vakon szolgáló szabadelvű párt uralmát felváltotta a magyar szabadságot hirdető nemzeti többség: igazságos, jogos törvényeinken alapuló kívánságuk meghallgatásra talál, amint törvény biztosította egyházi autonómiájukat — az osztrákkal paktáló

véreikkel szemben is megvédelmeztük és meg fogjuk védelmezni.

Nem kell fél uton megállani. Ha radikális szerbjeink azt a politikai programot vallják a magukénak, hogy egy nagy, egy teljesen független Magyarországon lehetnek csak boldogok, amint ezt 3 év óta minden népgyűlésükön vallották is — akkor miért állnak félre, mikor magyar testvéreik a szabadság, az egyenlőség megteremtésének, ujjászületésének évfordulóját ünneplik? De sőt nemcsak nem ünnepték szerbjeink e szent napot, hanem a „Zasztava“ március 13-án megjelent számában és a magyar gyűlöletéről ismert „Branik“ március 14-én megjelent számában egyenesen az ünneps ellen foglal állást.

Csak arra vagyok kíváncsi, mit mondana a szerbség e két orgánuma, ha egyik másik becsületes, a politikai furfangos mesterséggel nem élő szerb polgártársunk azt kérdezné tőlük, hát mi rosszat csináltak a magyarok 1848. március 15-én, hogy maguk a szabadság ünnepétől távol tartanak minket? Nagy, óriási zavarba jönnének, ha az igazat akarnák megmondani.

Mert tisztelt szerb testvéreink, azon a történelmi napon semmi sem történt ám, ami önök ellen. Szerbek ellen irányult volna, ami az önök kárára lett volna. A szabadságot proklamálták őseink, — sajtó-zabadságot, szabad szót — az egyenlőséget, a népjogokat. S követelték mindenki részére, aki e hazában lakik, tehát önök részére is. Mint demokratikus nép pedig egyenesen hálival tartoznak a márciusi napok nagyjai iránt, mert „akkor történt meg a világtörténelemben egyedül álló tény, hogy kényszer nélkül, pusztán hazafiságból egy egész kiváltságos osztály mondott le kiváltságairól és nem leereszkedett, hanem magához emelte fel, keblére zárta az egész magyar nemzetet, az egész magyar népet, jogot, földet és hazát adva neki! . . .

Ünnep tehát március 15-e, ünnep hazánk minden polgárának. Első sorban a demokratikus érzelmű polgárságnak. Így megértve egymást, talán már együtt fogunk ünnepelni, mire ismét beköszönt március 15-ike. Nincs tehát igaza a radikális szerbek hivatalos orgánumának, a Zasztavának, amikor azt irtja: „kár a március 15-ének ünnepsével olyan emlékeket feleleveníteni, melyek magyarok és szerbek közt az egyenlenség érzését szülik“ stb. . . . Csak tartsanak bát-

ran velünk magyarokkal, amikor mindannyiunknak kedves szabadságunk, népjogaink ujjászületésének napját megüljük. . . .

A magyargyűlölő Branik pedig csak hű marad politikájához, amikor minden ellen — ami a magyarság dicsőségét hirdeti, izgat, sőt március 15-ike ellen is csak azért ir, mert fáj szemeinek a magyar trikolor látása. De az már politikai ripökségre vall, amikor a mi nagy nemzeti ünnepségünkre azt mondja, hogy az csak „Fanfarade“.

Legyenek teljesen nyugodtak a Branik kisdud táborában — nem esik csorba az ezeréves multtal bíró magyar nemzet nagyságán: erős és hatalmas marad ez az ország, míg ha határán belül néhány élősdit is el kell tünni — addig ameddig!

Függetlenségi kör

Ujvidéken.

Bizalmas értekezlet a főispánnal.

Nagy választógyűlés március 29.

Már a nemzeti ellenállás küzdelmes nagjaiban határozta el a függetlenségi elveket valló polgárság, hogy elveinek mind szélesebb rétegekben való terjesztése és az elvhűségnek a hívek szorosabb érintkezése és összetartása útján való ébrentartása végett otthont, függetlenségi kört létesít. A hazafias felbuzdulás lelkes pillanataiban megfogant eszme most testet fog ölteni: a függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága a mult héten azon kérelemmel járult Dr. Balla Aladár főispán elé, hogy a függetlenségi kör megteremtésének ügyét a főispán által összehívandó értekezlet vigye dülőre. És ma már beszámolhatunk az értekezlet lefolyásáról, sőt eredményéről. Teljesen megtöltötték a városháza tanácstermét azok, kiket a főispán a folyó hó 16-án megtartott bizalmas értekezletre nagy számmal meghívott. Ez az értekezlet a függetlenségi elvek tartós ténfoglalásának és a mindeddig széthuzásáról híres magyar érzésű ujvidéki polgárság tökéletes és teljes egybeolvadásának volt szemmel látható bizonyítéka. A főispán bevezető beszédében lelkes szavakkal rámutatott arra, hogy a nemzet többségét képező függetlenségi párt céltudatos és hazafias működése

BOGDÁNY és TÁRSA
UJVIDÉK,
Vármege-utca 5.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dálnok-utca 12. Telefon (Interurbanban) 988.

után le kell omolniok azoknak a válaszfalaknak, melyeket a pártállások különbözősége emelt magyar és magyar között. Szükséges, hogy az egész ország magyar lakossága egyesüljön azon párt elvöiben, mely bölcsen, hazafias és erős akarattal szolgálja a nemzeti célokat. Különösen Ujvidék magyarságának kell a többi magyar pártok számarányát sokszorosan meghaladó függetlenségi pártban egyesülnie, mert csak egységes hazafias érzéssel és egyesült erővel segítjük győzelemre a mi vegyes ajku városunkban a magyarság kockázatos ügyét. Minthogy a függetlenségi körben egyik fontos tényezőjét látja az erők szervezésének és a különböző sorsu, de egységesen magyar érzésű polgárság demokratikus közeledésének, tömörülésének, örömmel üdvözi a függetlenségi kör megteremtésének eszméjét és ennek megvalósításán hathatósan kíván közreműködni. A lelkes éljenzéssel fogadott főispáni megnyitó után általános figyelem között *Molnár Hugó* ref. lelkész emelkedett szólásra. A főispán lelkes szavai — úgy mond — élénk visszhangot keltettek benne. Mint az utóbbi években sokan átérték, úgy ő is átérzi annak szükségét, hogy a magyarság egyetlen táborban egyesüljön. Ez okból félretéve minden pártszempontot, szívvel-lélekkel vesz részt a függetlenségi kör megteremtésében. Bozsénik Béla, Balla Árpád, Dr. Belohorszky János és mások hozzászólása után az értekezlet elhatározta, hogy *f. hó 29-ére nagygyűlést* hív össze, melyre az összes magyar választópolgárokat külön meghívók útján is meghívja. A nagygyűlés hivatva lesz a tisztí kart, a választmányt megalakítani és határozni a függetlenségi kört illető fontos intézkedések iránt. Legyen annyi állhatatosság és áldozatkészség a kivitelben, a mennyi lelkesedéssel történt az eszme felkarolása és Ujvidék függetlenségi, összes magyar érzésű polgársága csakhamar saját otthonában fog döntő súlylyal intézkedni városunk és a magyarság ügyében.

Elhagyott gyermekek.

Nincs annyira felemelő, a szó legszorosabb értelmében vett *nemes és fenséges tudat*, mint az, mely a jó gyakorlásából, az igazi nyomor enyhítéséből, egy-egy keserű köny felszarításából ered s amely nemesít és boldogít. S valjon a nyomor és szegénység, a nélkülözések és szenvedések ezer meg ezer változata között van-e, mely az emberi szívet annyira összefacsarítja mint az önhibájából *szegénységre jutott ártatlan gyermekek* elhagyatottsága és nyomora?

Azok között a nagy kérdések között, amelyek szoros összefüggésben vannak a nemzet és haza *jövendő* erkölcsi és anyagi fejlődésével, első sorban a *gyermekvédelem* áll legfelül. S míg más nemzeteknél e kérdések a társadalom legkiválóbb erőt állítják sorompóba, a mi társadalmunk annyira belemerül a közjogi viták, a po-

litikai kérdések harcába, hogy elhidegülve az őt terhelő kötelességek iránt, a *kormányzat gondjának* tart minden oly dolgot, mely áldozatkészséget, buzgóságot és kötelességtudást igényel.

A társadalomnak ép a nemzet kulturális fejlődésére annyira káros közömbösége mellett, a nemzet fokozottabb hálijára és elismerésére tarthatnak számot azok, akik a társadalmi jólét, a nemzeti erő gyarapításán fáradoznak nem szóval pusztán, de tettekkel.

Az „Országos Gyermekvédő Liga” eddigi sikerein felbuzdulva, mind szélesebbre terjeszti ki hatáskörét s ma már nem csupán abban buzgólkodik, hogy az elcsenevészedett, sápadt, szegénysorsu fővárosi gyermekek *nyári üdülését* biztosítsa, hanem figyelme hatványozott mértékben kiterjed mindenfelé, ahol elhagyott, mások könyörületére utalt gyermekek védelemre és támogatásra szorulnak. Ott, hol a kormány gondoskodásának határt szab a non possumus, a Liga veszi át a gondoskodás és cselekvés kötelességének feladatait, amelynek azonban csak a társadalom erkölcsi s anyagi támogatása mellett tud megfelelni.

Az Országos Gyermekvédő Liga a következő célt tűzte ki nemes feladatául: a *züllött* és a *züllés veszélyének* kitétt *gyermekek* megmentése szigorubb nevelésre berendezett *internátusokban* való *elhelyezése* által; a *külföldi* honosságú és közellátásra szorult, de *magyarrá nevelt* gyermekeknek megmentése az elszállástól; *tüdővésztes* gyermekeknek *szanatóriumokban* való *elhelyezése*; a *tüdővésztes fertőzés* veszélyének kitétt gyermekeknek a *ragályos környezetből* való elvétele és faluhelyre való *elhelyezése*; a városi gyermekeknek a nyári hónapokban *üdülő helyekre* való *kitelepítése*.

S e cél elérésére a társadalom közreműködését, támogatását kérve segítségül, olyan *csékely áldozatot* kíván, melyet a társadalom minden egyes tagja megerősítés nélkül, könnyen megtehet. Az idén is, mint a múlt évben, április 2. és 3. áru *gyermeknapot* rendez országszerte azon célból, hogy *lcki évi jövedelme* e napra eső részének *egy százalékát*, a kereskedők napi *bevételeük egy hányadát* az elhagyott szegény és nyomorgó gyermekek megmentésére juttassák. Sem áldozatot, sem tagsági díjat a Liga nem kíván, csak azt, hogy üdvös munkájában minél többen, mindenki vegyen részt s ha e hazának minden egyes fia s leánya *csak 1-2 fillért* áldoz, a nagy erő együttevve oly tökéll teremthet, mely ezeket fog megmenteni az erkölcsi vagy anyagi zülléstől — Nemcsak az elhagyott gyermekeket mentjük meg, de védelmükkel hozzájárunk ahhoz is, hogy a kivándorlás által évről-évre elvont munkás erő, munkás kezét anyagi és erkölcsi erővel pótoljuk. A közjótékonyaságu akcióból *Ujvidék* városa is kiveszi a részét és a *gyermeknap* érdekében e héten tartatik értekezlet.

HIREK.

Személyi hír. Dr. Balla Aladár főispán e hó 19-én a d. u. gyorevonattal Budapestre utazott, hogy az országos függetlenségi és 48-as párt meghívása folytán a párt által *Kossuth Lajos* halálának évfordulóján, e hó 20-án rendezett emléktűnnepen résztvegyen. Együttal hivatalos, városi ügyeknek kedvező és gyors elintézését ment szorgalmazni. Főispánunk Budapestről Kalocsára utazik, hol Dr. Városey Gyula érseknek lesz vendége és hét-főn érkezik vissza.

Iparvállalat küldöttsége a főispánnál.

Az ujvidéki első *szappangyár* részvénytársaság küldöttsége — Teubner J., Frank Lajos, Ivkovits György, Dr. Korényschek Vilmos, Meszlény Fülöp, Gilming, Biró Dezső, Rösler Albert, Frank Gyula — *Deutsch Kálmán* vezetésével e hó 19-én tisztelgett Dr. Balla Aladár főispánnál, hogy városunk e nagyfontosságú és modern berendezésű iparvállalatára figyelmét felhívja és e gyári vállalat támogatását kérje tőle. *Deutsch Kálmán*, a küldöttség szónoka, élénk színekkel ecsetelte, milyen *kalamitásokon* ment már keresztül ez az iparvállalat, mennyi *áldozatot* hoztak már a vállalat prosperálása érdekében részvényesei. Mint-hogy azonban az utolsó év kedvezőtlen pénzüviszonyai a szappangyárra, annak fejlődésére is rendkívül hátrányos befolyással voltak, jogosnak és méltányosnak találták a gyár élén álló férfiak, hogy egy *őszinte* szó kíséretében az illetékes helyen, a magas kereskedelemügyi miniszteriumnál az 1907. é. III. tc. körülírt állami segélyért folyamodjanak. *Deutsch Kálmán*, beszéde befejezésével átadta főispánunknak a m. kir. kereskedelemügyi miniszterhez már felküldött memorandumuk másolatát. *Balla* főispán igen nyájasan fogadta a küldöttséget s többek közt azt mondta: „mint talán tudni méltóztatnak, rövid két évi kormányzatom alatt *mindig* oda irányult *minden törekvésem*, hogy főispáni állásomnál és a magas kormánynál élvezett bizalomnál fogva mindazon városi intézmények prosperálását biztosítsam, amelyek városunk lakosságát haladásában elősegítik és városunk fejlődését garantálják. A *magyar ipar* egy igen hatalmas telepét látom az ujvidéki szappangyárban, ezért *nagynemű képviselőnkkel* egyetértve mindent el fogok követni, hogy kérelmük a *legméltányosabban* elbiráltassék.” — A főispán válasza nagy megnyugvást és örömet keltett a küldöttség tagjaiban, akik lelkesen eljenezve és a legjobb reményekkel elteltlen távoztak a főispántól.

A főispáni titkár esküdtétele. Dr. Ribiczey Kálmán, ujonan kinevezett főispáni titkár e hó 16-án tette le a hivatalos esküt a főispán kezébe. Hivatalát — melyre ép úgy, mint magyar társadalmunkra nézve határozottan nyereség — az új titkár e hó 23-án foglalja el.

Katonai felülvizsgálat. A havonta szokásos, márciusi katonai felülvizsgálat, melyen Dr. Balla Aladár főispán mint polgári elnök vett részt, e hó 19-én tartatott meg Péterváradon.

BLUZZKÜLÖNLEGESSÉGEK

KRÓN KÁROLY FIA

DIVATÁRUHÁZÁBAN

UJVIDÉKEN.

Fráter Lóránd hangversenye. Az április 1-én a Grand Hotel Mayer Vigadó-jában megtartandó Fráter Lóránd hangverseny iránt a társadalom minden rétegében óriási érdeklődés mutatkozik és Herger Ágostonnál már eddig is nagy előjegyzések vannak. Mint értesülünk, maga Fráter Lóránd is nagyon készülődik Ujvidékre, mert értesült arról, hogy zokon vették tőle, hogy legutóbb jelzett hangversenyén nem jelenhetett meg, amikor komoly betegség ágyhoz kötötte. A nagy dalénekes — mert az a szó szoros értelmében, legkedvesebb dalait és a magyar műdalok legszebbjeit vette fel ujvidéki hangversenyének műsorába, hogy teljesen kielégítse Ujvidék város méltó közönségét, mely bizonyára zsufolásig meg fogja tölteni a nagy Vigadót.

Állami segély bácskai szövőknek. Mint a „Magyar Textilpar” f. hó 15-ikén megjelent száma jelenti, a kereskedelemügyi magy. kir. miniszter 12 bácskai szövőmestert küldött az állam költségén esti kurzusra a „Magyar Királyi Állami Szövőkiskolához” Késmárkra. — A kurzus május hó elsején nyílik meg. — Ujvidék szabad királyi város főispánjának, valamint Bácsbodrog vármegye főispánjának köszönheti e tizenkét kisiparos, hogy szakmájukban az állam költségén nyernek magasabb kiképzést.

Halálozás. Dietzgen Alajos, a Hazai Bank ny. főpénztárosa e hó 19-én hosszú szenvedés után, életének 42. évében Budapesten meghalt. A megboldogult hült tetemei Budapesten beszenteltetvén, Ujvidékre szállították és e hó 21-én helyezték el a közönség igen nagy részvétele mellett a családi sírboltban. A súlyos csapással sújtott Dietzgen család iránt városszerte őszinte részvét nyilvánul.

Ritka halfogás. Martin Alajos halászmester ritka fogást tett, amennyiben egy 108 kilós harcsát kerített hálójába. A ritka nagyságú hal, melynek a Duna partján állandóan sok barmulója akad, e hó 27-én, pénteken kerül a halpiacon kivágásra.

Pályázatok. Pályázat nyílt az ujvidéki törvényszéknél bírói, továbbá az ujvidéki törvényszéknél, valamint a palánkai, titeli és szabályai járásbíróknak ideiglenes és állandó díjnoki állásra 2 hét alatt.

A polgármesterek gyűlése. A pozsonyi polgármester az idej polgármesteri kongresszusra most küldötte szét a meghívókat. Az idej polgármester-gyűlést *Hódmezővásárhelyen* tartják június 22-én, a székéület közgyűlési termében.

A tavaszi idény alkalmából t. olvasóink, főleg a hölgyközönség figyelmét felhívjuk *Löwy Mátyás* és társa ujonnan megnyílt és kivált újdonságokban gazdag felszerelésű *divatruházának* hirdetések rovatában foglalt értesítésére.

A II. Rákóczi Ferenc lovasszobra javára engedélyezett tárgysorsjáték 1908. március 15-én megejtett húzásán a következő számok huzattak ki nagyobb nyereménnyel: 40,000 kor. értéket nyert: 109178, 10,000 k. 255855, 6,000 k. 139538, 5,000 k. 322156, 2000 k. 258836, 314298, 330271; 1000 k. 170175, 201324, 274730, 437143; 500 k. 161288, 232731, 305453, 315247, 372084, 499595; 300 k. 143953,

200203, 215854, 219657, 267932, 336487, 340539, 413001, 440543, 479164; 100 k. 48994, 66052, 75244, 75507, 95712, 95713, 104179, 109222, 153714, 158961, 179800, 182063, 202677, 214878, 235078, 246417, 304253, 399883, 410419, 452495; 50 k. 48121, 53019, 59304, 63090, 84602, 84603, 84853, 86932, 91782, 105645, 112821, 134223, 136061, 143045, 169523, 171192, 185315, 187667, 219790, 239364, 258438, 270982, 270983, 284942, 286690, 291813, 302307, 314042, 339380, 367673, 379351, 391770, 395428, 430687, 476302, 478503, 478504, 479795, 385296, 496328. A nyereménytárgyak a kifizetett sorsjegyek ellenében naponként d. e. 11—12 és d. u. 4—5 óra között vehetők át 1908. április 26-ig bezárólag Budapesten, IX., Boráros-tér 2. szám alatt. Az ezen idő alatt át nem vett nyereménytárgyak a szoboralap javára esnek.

Párbajellenes kongresszus. Az országos párbajellenes szövetség, melynek érdekében Benedek János orsz. képviselő f. január 20-án nagy figyelmet keltő beszédet mondott a képviselőházban, f. évi június hó 4., 5. és 6. napján I. nemzetközi párbajellenes kongresszust tart Budapesten.

Titell levelezőnk írja: A hét folyamán dühöngő szél a hajósoknak számtalan kárt okozott a Tiszán. Így a S. D. Friderike gőzösét oly erővel vágta egy „Desanka” nevű uszályhoz, hogy annak oldala betörtött. A Weisz J. tulajdonát képező „Sebes” gőzös pedig egy Bátor nevű uszályt sértett meg olyannyira, hogy azt Budolfsgnádnál az elmerüléstől alig tudták megmenteni. Szerencsére ezen uszályok üresek voltak és ez az oka, hogy a kár nem rug ezrekre. A D. G. T. Merkur nevű személyszállító gőzöse, a nagy vihar folytán Titelen rekedt s képtelen volt 24 óráig az elindulásra. Óbecsétől—Titelig a hullámok oly erővel csapdostak a hajónak, hogy annak számos ablakát betörték!

A gazdák nem ülnek fel. Az irigy konkurrencia úgy látszik semmitől sem riad vissza, csak hogy elhitesse a gazdákkal, mintha a nem impregnált répamag ép oly jó és kimagasló értékű volna, mint a *Mauthner Ódon* udvari magkereskedő által kizárólagosan forgalmazott impregnált répamag. Természetesen ez hiábavaló erőlködés, hiszen azon gazdákat, kik már impregnált répamagot vetettek, se fel nem ütetik, se attól többé el nem tántorítják: lévén *egyedül hivatottak* arra, hogy véleményt for-

máljanak. És mert e vélemények rendkívül kedvezőek, a konkurrencia elég vak és vakmerő, hogy magát tolja fel bírónak, mintha bizony a delikvens ítélkezhetne a bíró fölött! Valóban a legfőbb ideje, hogy a konkurrencia ily féktelen elfajulása ellen a földművelési miniszter a legsürgősebben gondoskodjék a tisztességtelen versenyről szóló törvény megalkotásával.

A munkás-szövetkezetek. A belügyminiszter körrendeletet intézett a hatóságokhoz, amelyben felszólítja azokat, hogy a munkás-szövetkezetek működését tartsák *éber ellenőrzés* alatt, mert sokszor megtörténik, hogy a szövetkezetek szabálytalanságokat követnek el és illetéktelen díjakat szednek.

Kivételes nősülési engedélyek új szabályzata. A honvédelmi miniszter egyszerűsítette a kivételes nősülési engedélyek megadására körüli eljárást. Az új rend szerint a kivételes nősülési engedély iránti kérelem mint a multban, úgy most is, az illetőségi község jegyzőjénél, hatóságánál terjesztendő elő, amely a féllal az előirt mintának megfelelő kérvényt vesz fel, a kérvényt kellően és gondosan feldszereli s *közvetlenül* a közigazgatási bizottsághoz terjeszti be. A közigazgatási bizottság, amennyiben a kérelmet indokoltnak találja, az előjárásági jelentés hátlapján irt jelentéssel a honvédelmi miniszterhez terjeszti fel, aki az engedélyt közvetlenül az illetékes község előjárásához, jegyzőjéhez küldi le. A megadott nősülési engedélyről külön nyilván tartás nem vezetendő.

A természet óriási szolgálatokat tesz az emberiségnek, amennyiben sok betegség ellen szolgáltatja a segítőszereket. Egyike a tenger által nyújtott legjobb szerekek a csukamájolaj, melynek hátránya azonban az, hogy nagyon visszatetsző íze van. A „*Scott-féle Emulsió*” formájában azonban a csukamájolaj is jó ízű és könnyen emészthető, akár csak a tejfel; a csukamájolaj összes gyógyerejű tulajdonságai a „*Scott-féle Emulsió*”-ban nemcsak hogy megvannak, hanem még sokkal hatásosabbak is. Egy házban sem szabad hiányoznia a „*Scott-féle Emulsió*”-nak. Kapható a gyógyszerárakban.

A magyar nyelv és a választási reform. E címen *Baloghy Ernő* orsz. képviselő — akinek a „Magyar kultúra és a nemzetiségek” című, nem régiben megjelent munkája nagy feltűnést keltett — ismét újabb érdekes politikai tanulmányt irt. *Baloghy* ezen művében, mely a napokban jelenik meg, az új választási törvénnyel kapcsolatosan a magyar nyelvnek jelentőségét fejtegeti nagy közjogi tudással és szakértelemmel.

Köhögés nem betegség. Gyakran hallani ezen megjegyzést. De mily káros tévedés. Igaz, vannak emberek, akik köhögnek és mégis megöregednek. De mily gyakran támadnak a köhögés elhanyagolása folytán súlyos betegségek, nevezetesen tüdőbetegség, holott kellő időben annak keletkezése és terjesztése meggátolható. A köhögés tehát soha sem hanyagolandó el, hanem vegyük azonnal az ismert „*Sirolin-Roche*” hatásos szert, mely nemcsak a köhögést szünteti, de az étvágyat is előmozdítja és a testerőt fokozza. Kapható gyógyszerárakban.

Vérszegénység

ellen gyorsan ható szor a SCOTT-féle Emulsió és az azon betegségből származó kedélytelenséget, csüggedést és gyengeséget is elhárítja. Az a jó hírnév, melyet a SCOTT-féle Emulsió kivívott magának, különösen vérszegénység esetében, azon „lapszik, hogy annak elkészítéséhez azokat a legfinomabb szereket használják, melyek pénzért egyáltalában beszerezhetők, s amelyeket sok évi tapasztalat alapján tudtak felismerni, továbbá hogy ezen alkatrészek a sajátos

Az Emulsió készítésénél a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

SCOTT-féle eljárás

által izletes, könnyen emészthető Emulsióvá dolgoztatnak fel. Ennek eredménye ezen készítmény, melynek táporeje felülmulthatatlan.

Egy eredeti füveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Hatóságilag megengedélyezett

TELJES VÉGELEDÁS!

Az üzlet felosztása miatt az összes ókszerek, arany-, ezüst-, chinaezüst-árak és órák 30—40%-kal az áron alul eladatnak.

ÁRMÁNYGÉZA

ékszerész és órász

UJVIDÉK, Fő-tér.

Nyilt-tér.

Pali öcsém, mit akarsz?

Bombont vagy Fay-féle valódi szodeni ásvány-pasztillát? Pali feleli: bombont és Fay valódi szodeniét. De a nagybácsi nevet: nem, ez nem megy, vagy Fay valódi szodeniét vagy édességet. Végre így határoz a kis legény: Akkor inkább csak Fay valódi szodeniét akarom. Az én osztályomban minden fiú Fay valódi szodeniét viszi magával az iskolába — én is ezt akarom. És a tanító azt mondja, hogy ez nagyon okos dolog és hogy azért nem beteg soha senki az osztályban. — Fay valódi szodenije egy skatulyával 1 K. 25 fillér és minden gyógyszerárban, drogériában és ásványvízkereskedésben kapható.

Főraktárak Budapesten: Egger Leó dr. és Egger J. VI., Váci-körút 17., Kooheolster Frigyes utóda, V., Hold utca 8., Thalhammer és Seltz, V., Zrínyi-utca 3., Török József, VI., Király-utca 12.

Felelős szerkesztő: Lusztig Nándor dr.
Szerkesztő: Zanbauer Ágoston.

Hirdetések.

Alapított 1872.

UJVIDÉKI ÖNKÉNTES POLGÁRI TŰZOLTÓ-EGYLET.

MEGHIVÁS

az 1908. évi március hó 29-én vasárnap

délután 1/3 óraker

az egyleti helyiségben tartandó

35. évi rendes közgyűlésre.

Ujvidék, 1908. március 20.

Az elnökség.

TÁRGYSOROZAT:

1. Évi jelentés.	4. Esetleges kárványok
2. A számvizsgáló vál. jelentése.	5. Két tag választása a jegyzőkönyv hitelesítésére.
3. Egy tag választása a bizottságha.	

1-1

Pályázati hirdetmény!

Az ujvidéki ipartestület egy jegyzői állásra pályázatot hirdet.

A jegyző megválasztása egy évi próba-időre szól, melynek elteltével az előjáróság a véglegesítés tárgyában külön határoz. A jegyző fizetése egy évre 1600 korona. Megköveteltetik a jegyzőtől, hogy a magyar, német és szerb nyelvet szóban és írásban bírja és megfelelő irodalmi gyakorlat felett rendelkezék.

Pályázók ajánlataikat erkölcsi bizonyítvány s egyéb okmányaikkal felszerelve legkésőbb f. évi március 29-én déli 12 óráig az elnöknel nyújtsák be, később érkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni. A megválasztott jegyző, állását az erről szóló értesítés vétele után nyomban elfoglalni tartozik.

Ujvidék, 1908. március 16.

Witz Fereec,
ipartestületi elnök.

15270. szám. 1907. tkv.

Arverési hirdetmény.

A titeli kir. járásbíró mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Szentiványi Armin ügyvéd ujvidéki lakos végrehajtónak Dobanovacszi Száva boldogfalvai lakos végrehajtást szenvedett ellen 32 kor. tőke és jár. iránt folytatott végrehajtási ügyében az ujvidéki kir. törvényszék s a titeli kir. bíróság, mint tkvi hatóság területén a boldogfalvai 873 számú betétben az A I. 1-2 sor 23.24 hrszámú 398 □-öl udvarral bíró 12 ö. i. számú ház és 646 □-öl területű kert a beltelekben Dobanovacszi Szávát illető 1/4 rész 1438 korona becsáron és a boldogasszonyfalvai 875 számú

tkvi betétben Doroski Száva (nős Doroski Mariával) nevével felvett az A I. 1-3 sor 2675. 2676. 2677. hrszámú 99 □-öl rét a Vinogradí dűlőben, 767 □-öl szőlő ugyanott és 117 □-öl szántó ugyanott 314 kor. és az A 1 sor 2137/1--a hrszámú 3 hold 96 □-öl területű szántó a Livade dűlőben 1094 kor. becsáron nyilvános árverés útján el fog adatni.

Határnapul az 1908. évi április hó 8. napjának délutáni 3 órája Boldogasszonyfalva község házához kitűzetik, oly hozzáadással, hogy az ingatlan ezen határnapon a becsáron alól is el fog adatni.

Kikiáltási ár a fenti becsár, a melynek 10%-át venni szándékozik készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi 3333. számú J. M. számú rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

Titelen, 1907. dec. hó 14. napján.

A királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál.

Dr. Petrovics,
kir. albiró.

Csődtömeg eladási hirdetmény.

Jankovits Illés csődügyben alólírott csőd tömeg gondnok közlése, hogy a csődletárban 143-202, 239-280, 1831-2005 és 3210-3429 t. a felvett 5767 k. 42 f. beszerzési és 3444 k. 20 f. becsértékű fűszer, festék, rum, likör valamint papír és egyéb a vagyonbukott által fenntartott vegyes kereskedéshez tartozó áruk ajánlati verseny útján eladtnak.

Ajánlatok ezen egész tömegré írásban lezárva 1908. év március hó 30-ig nálam adandók be s egyidejűleg lefizetendő 350 kor. bánatpénz.

A választmány az ajánlatok felett 1908. március hó 31-én délelőtt 11 óraker irodámban tartandó ülésen fog határozni, fenntartván, hogy az ajánlatok közül szabadon választhat s a legkedvezőbbet is visszautasítja, esetleg ugyanakkor az ajánlatot tevők közt szóbeli versenyt is tarthat.

Az, a kinek az ajánlata elfogadtatott, köteles a vételárat és az ezután járó illetéket kezeimhez készpénzben azonnal lefizetni, az árukat átvenni s 8 nap alatt elszállítani, de addig is, míg az elszállítás meg nem történt, minden veszély a vevőt terheli.

Ha a vevő fizetési kötelezettségének azonnal eleget nem tesz, bánatpénze elvész s azonfelül felelős marad minden árkülönbözetért, mely az árunak újabb eladásánál netán támadhatna.

A választmány az áruk mennyiségi, minőségi, becsértéki és a leltár helyességi tekintetben szavatosságot nem vállal.

A csődletár megtekinthető: köznapon d. u. 3-6 óra között nálam, az áruraktár pedig a közadós volt üzlethelyiségében Bácsszenttamáson a nálam történt előleges jelentkezés után bármikor.

Dr. Aadamovich István,
ügyvéd

Ujvidéken II. Rákóczi Ferenc-ut 4. sz.

768. szám. 1908. végrb.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1907. évi Sp. III. 2008/3. számú végzése következtében dr. Szentiványi Armin ujvidéki ügyvéd által képviselt Bauer Gyula ujvidéki bej. cég javára Miskovics Glisa és Laborics Milica mozsorini l ellen 209 kor. 22 fillér s jár erejéig 1908. február hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1226 kor-ra becsült következő ingóságok, u. m.: szobabútorok, ágynemű, 1 rézcsap, 1 üsző, 5 üres hordó, 2 bika, 1 sertés, 1 eke taligával, 1 tized mérleg és 1 Ruszton Protor cséplőmozgony nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a titeli kir. járásbírósnak 1908. évi V. 287/2. számú végzése folytán 209 k. 22 fill. tőkekövetelés, ennek 1907. dec. hó 18. napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 87 kor. 31 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedő lakásán Mozsor községben leendő megtartására 1908. március 27-ik napjának délután 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legközelebbi ígérőnek, szűkség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1908. évi március hó 12 napján.

Rex,
kir. bir. végrehajtó.

A legnagyobb

ujvidéki könyvnyomda, amely minden munkát az összes szláv nyelveken kívül magyar, német, latin, görög stb nyelven

pontosan és a legmérsékeltebb árak mellett

végez, valamint a világ legnagyobb szerb könyvkereskedése, amely készleteinek értéke

500.000 K.

s amely minden nyelvű könyveket, zeneműveket, papírárut, blankettákat stb.

gyorsan és jutányosan szerez meg — eddig

Popovits M. Testvérek

tulajdona — most ugyanazon házban a piacon folytatja munkáját:

NATOSEVICS

1-5

tanítók részvénytársasága Ujvidéken cég alatt.

A legjobb kutyalepény

Fattinger kutyalepénye,
mely minden enemi tápszerek közül a legjobb alkotórészeket és táperót birja.
50 kg. 23 kor. — 5 kg. portomente-
sen 3-20 korona.

Fattinger Puppy-féle bisquit
fiatal kutyák számára
50 kg. 26 kor. — 5 kg. portóm. 3-50 kor.
Prospektust ingyen küld

Fattinger szab. kutyalepény- és baromfi tápszerez gyára W. Neustadt.
250 felüli első díjak.
Fattinger tápszerez állatorvosi ellenőrzés
3-26 alatt állnak.

Meghonosított francia

szőlőfajokból szüretelt és gondosabban mint saját ho-
ban kezelt borokból összeállítva, természetes, hogy
minősége a drága francia pezsgőkkel egyenértékű.
KAPHATÓ:
minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és
vendéglőben.

Értesítés

40 mtr. bolti állvány, 5 drb bolti asztal, üveg-
szekrények, légszecsillárok és különféle más
bolti berendezés, mely rövid-, vas- és rőfő-
árunak alkalmas — az üzlethelyiség kiürítése
folytán, egészben vagy részben és olcsón
eladandók.

BÖHM ÉS SCHREIBER
ezelött Popovits M. testvérek
Ujvidék, Kosuth Lajos-utca 18.

BUDAI KIRÁLY KESERŰVIZ

elsőrangú hasajtó
Kapható minden fűszerkereskedésben. Rendel-
éseknek eleget tesz az

Erzsébet-sósfürdő forrása

Budapest - Kelenföld: Telefon 40-84.

Női bajok, aranyér, köszvény.

alhasi bántalmak, ált. vérhőség, májbajok és tulsá-
gos elhízás ellen páratlan hatással bír

otthoni használatra az

ERZSÉBET-SÓ,

mely 1 kg. dobozokban kapható drogériákban,
gyógyszertárakban és nagyobb fűszerkereskedésekben
Vidéki rendeléseknek pontosan eleget tesz az

ERZSÉBET-SÓSFÜRDŐ igazgatósága

Budapest - Kelenföld. Telefon 40-84.

Védjegy: „Horgonyt”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, oszúknál és meghűléseknél, bedörz-
söléséknél használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üve-
get fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K.1.40 és K.2.-
és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszeriára az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

3 UJ SZÓ...
ALTVATER
GESSLER
BUDAPEST

GESSLER SIEGFRIED

JAGERNDORF-BUDAPEST

GESSLER FÉLE VALÓDI
DANUBIUS
MUSTAR

Fillér 4 Fillér

URANOS

PASZTILLAT használ!

Patyolat fehér lesz a fehérenemű!
Foltot vagy csikot nem csinál!
Ártalmatlan, mert savmentes!
Gyorsan, teljesen oldódik a vízben.

URANOS-pasztilla csak 4 fillér

és egy mosáshoz elég!

Minden drogériában és jobb fűszerüzletben kapható:
Mintadobozt — 10 drb pasztilla = 40 fillér
beküldése ellenében (bélyegekben is) küldenek:

HOCHSINGER TESTVÉREK

vegyészeti gyár, Budapest, VI. kerület.
Ujvidéken: Horváth Károly, Nenadovich Sándor és Ziegler
Ferenc urak.

Tífusz, vörheny, skarlát, influenza, szamarköhögés és egyéb járványok idejében, rendkívül fontos, hogy étkezés előtt mindenki jól megmossa a kezét fertőtlenítő folyadékkal se célra legalkalmasabb az ártalmatlan, szagtalan fertőtlenítő szer, mely olcsó és minden gyógytárban vagy drogériában kapható **Üvegenként 80 fillér** árban. A Lysoform nélkülözhetetlen szer minden háznál, hol nők, gyermekek vannak, mert százsor is előfordul, hogy fertőtlenítő szerre szükség van a háznál. Például ha valakinek sebet kell kimosni, megvágta az ujját, vagy ha nőknek irrigálniuk kell, vagy a köpetet, ürüléket fertőtleníteni akarjuk, fürdőt veszünk, vagy izzadó lábra fertőtlenítő borogatást teszünk, mindig szükségünk van egy megbízható fertőtlenítő szerre s ez a **LYSOFORM**.

Dr. Székely Zsigmond budapesti orvos érdekes könyvet írt: „Az egészség és fertőtlenítés” címen, melyet kívánatra bárkinek INGYEN megküld dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára Ujpesten.

LYSOFORM csakis eredeti zöld üvegekben, védjegyvel és használati utasítással ellátva kapható minden gyógytárban és drogériában, az egész világon egyenlő minőségben.

100 grammos üveg ára 80 fill. (Ebből 10 ltr. fertőtlenítő folyadék készíthető.)
250 „ „ „ 1.60 „ „ 25 „ „ „

Tegyen kísérletet!

Rohitschl - - - - - étvágyat gerjeszt
 „Tempelforrás” az emésztést előse-
 gíti és szabályozza az anyagcserét.

Nagybani raktár Magyarországra:
Hoffmann József, Budapest, IV. ker.
 3-4 Bátor-utca 8.

Akácfa — szőlőkaró,
 mely tartósságánál fogva a legolcsóbb,
 kapható
Wolf és Trostler cégnél,
 Ujvidéken.

Fatelep: Örmény-utca

Iroda. Duna-utca 6. 2-4.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férőruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
előrendő, csak	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt feleke szalonruhához 20.- K.-ért, szintúgy felöltőszövetet, turistalódat, selvenkangarát stb. stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.
 Az előnyök, a melyeket a magányos évez. ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári áron rendel meg, az a jellemzők.
 Szabott, legolcsóbb árak. Ürleti választék.
 Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is teljes árban.

**Tüdőbetegek, gyomor, bél, vese-
 josok, köszvényesek megmentője,
 a legegészségesebb üdítő asztali ital**

A MÁLNÁSI
Siculia
 ARTÉZI GYÓGYVÍZ

KAPHATÓ MINDENÜTT

FŐ-**BRÁZAY KÁLMÁN** CÉGÉNél
 RAKTÁR: BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 37/39.
 Orvostanárok véleményei, használati utasítás minden üveghez van mellékelve

Előnyös vétel.

Használt, de még mindig jó karban levő *ajtók és ablakok* olcsón eladatnak.
 Bővebbet nyujt Hahn Sándor, a *Royal* tulajdonosa, futaki-utca, 26. 3-4.

A Gyik-utcában levő
üres házhely

szabadkézből eladó.

Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

2-3

Főútlelet Ferenc József-tér 3 szám.

WAGNER TESTVÉREK, UJVIDÉK.

Főtér, saját ház Pazar berendezés, látványosság. **Telefon 105.**

Fűszer, csemege, sajt, saját termésű bor, liqueur, pezsgő, déligyümölcs, tea, rum, conservek, bonbonok, gyümölcs, vadak, hideg felvágott, francia hizott poulard csirke, ásványvíz a legnagyobb választék és legfinomabb minőségben a lehető legolcsóbb árakon.

Ozsonnák és jourok részére hideg plattnik diszes elkészítését elvállaljuk.

Telefon rendelések azonnal eszközölkötenek.

Mauthner-féle

főzelék vetemény és virág magvak megérkeztek, csiraképességükért jótállunk.

Kékkő- raffia-háncs, ojtó-gummi és egyéb gazdasági cikk csakis legjobb minőségben, de legolcsóbb árban.

Vidéki rendeléseket ingyen csomagolásban a beérkezési napon adunk postára.

Kérjük üzletünk megtekintését, akár vétel nélkül is.

Fiókuzelet: II. Rákóczi Ferenc-utca.

Löwy Mátyás és Társa cég

ujjonnan megnyilt

Divatáruház „Örangyalhoz”

Ujvidék, Főtér, az „Erzsébet” szálloda épület

mely tisztelettel értesíti a n. ó. közönséget, miszerint az összes

tavaszi és nyári újdonságok

bel- és külföldi különlegességek, gyapju-, selyem-, mosószövetekben, valódi francia de Lainek és batistok, angol zefirek, rendkívül nagy választékban beérkeztek és saját érdekében áll a mélyen tisztelt vevőknek szükségletük beszerzése előtt ezen látványosság számba menő választékot — minden vételkényszer nélkül — megnézni.

A cég bátorkodik ez alkalommal még külön női fehérnemű, teljes menyasszonyi kelengye, blouze és jupon osztályára — melyekből csakis a legválogatottabb dolgokat, azonban minden lehető árban, tart raktárt — egész különösen figyelmeztetni.

Minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Menyasszonyi kelengye szükségletnél kívánatra fehérneműk és mintagyűjtemények minden vétel kötelezettség és költség nélkül a házban bemutattnak.

Sirolin

Caell az étvágyat és a testet, megszűnteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
 köhögés, skrofulozis, influenza**

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenben „Roche” eredetű csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárakban. — Ár üvegenként 4.- korona.